

J E L E N K Ö R.

101. szám

Pest, szerda. December 19dikén.

1832

Foglalat: Magyarország (Kinevezések. Nyiregyházi level. Erdempénz-áltadás Czegléden. Vojnics Máté nemes adakozása. Országgyűlési szolgálat. Kir. kam. tud.) Anglia (a' parliament jan. 29ikén fog meggyittatni. A' Court-Journal egyéb foglalatja. Douro blockadja). Franciaország (Lengyel nemzetiség a' kamarai felírásban sürgetre. A' király felelete a' felírásra. Dec. 7iki ülés resultatuma. —) Portugalia. Lengyelországi Birodalom. Belgium (Chassé és Gérard levelezésök. Ostromi hírek dec. 4—7ikeig). Pénzfolyamat. Gabonaár.

MAGYARORSZÁG.

Cs. kir. Felségünk Hackenau Ferencz kir. tanácsnok 's oláhországi agenst, saját aláza-
tos folyamodására ez utóbbi hivatalától ren-
des nyugpénz megadással felmenteni, 's he-
lyébe az odessai főconsult Timoni Kázmért;
Moldvába pedig szinte agenssé Wallenburg
Fridrik eddig a' török udvarnál volt követ-
ségi titoknokot méltóztatott kinevezni.

Apostoli királyunk nov. 23iki legfensőbb
határozata szerint Köck József szatmári káp-
talanbeli olvasó kánonokot B. M. V. belli Fon-
tis de valle in Varta v. Unta-ról nevezett czim-
zetes apáttá; — Schlachta Márton órkánono-
kot pedig B. M. V. de Ból-i czimzetes apáttá
volt kegyes kinevezni:

Királyi Fejdelmünk nov. 22ki legmagasb
végzése szerint, Graszer Ferencz, József fő-
herczeg huszár ezredbeli alezredest magyar
nemességgel volt kegyes, díj fizettetés nél-
kül, felruházni. Decemb. 3káról költ legfen-
tebb határozatánál fogvást pedig Oszterhueber
Móricz eddig ceneptualis practicanst a' fiuméi
kormányánál, a' vinodoli kerületben kormány
biztossági actuáriussá kegyelmesen kinevezni.

A' nyiregyházi magyar olvasó társaság
másodévi választó gyűlését dec. 8kán tartván
előlülőknek Inczedy György táblabíró 's Pau-
linyi József helybeli alesperes urakat ujonnan
's közakarattal elválasztotta. — A' város e-
gyébiránt, a' 80 esztendőt még alig ért uj
gyarmat, közelebb egymásután két legidősb
tiszttviselőit veszté, Miskolczy Mátyást t. i.
48 esztendeig volt főjegyzőjét és Mányik Pé-
tert szinte számos évig volt főbiráját, ki-
nek kormánya alatt szerencsés volt 1800ik-
ban a' francia háboru alkalmával tett hazafi
áldozatiért, Ó Felségétől azon nagy ezüst ér-

dempénzt nyerni, melly ünnepélyes alkalmak-
kal még maiglan is diszesíti főbirája melyét.
— Régi diákos világból valók voltak ugyan
mindketten, ugymond levelezőnk, de a' kor-
mányuk alatt felserdült, 's azokhoz máshon-
nan is meghívott újabb tiszttviselők buzgósá-
ga nemzeti nyelvünk gyarapodását e' város-
ban olly sebes léptekkel haladtatta elő, hogy
már legalább is 20 éve, mióta a' városnak
minden jegyző-könyvei egyedül magyar nyel-
ven vitetnek, 's több 10nél, mióta egy tót
íromány sem készítették a' városháznál töb-
bé, régibb időbeliek pedig csak magyar for-
ditásban fogadtatnak el. A' r. katholika szent-
egyház isteni tiszteletét minden második va-
sárnap magyar nyelven tartja, azon tanítat-
ja iskolás nevendékeit is. Az ágostai hitval-
lásu egyház tanácsa pedig már néhány év ó-
ta egyedül magyarul viszi jegyzőkönyveit és
egyéb ügyeit, isteni tiszteletét szinte min-
den másod vasárnap magyarul tartja; e' fe-
lett 900nál több tanítványt számláló iskolái-
ban, az idén főkép czélirányos intézkedést
tőn a' magyar nyelv közönösítésére. — Az ó
hitűek már különben is nagy részint, a' hel-
vecziai hitvallást követők pedig általjában
magyarok.

Bischof József urnak, Ó Felségétől tani-
tási huzamos szolgálatiért nyert arany érdem-
penzét, Batta Sámuel ur Pest megyének kecs-
keméti járásabeli főbirája, Czegléden f. h.
10kén fényes gyülekezetben ünnepileg nyuj-
totta ált.

Bajsa helység (Bács megyében) r. katho-
likus hivei ezennel nyilvános köszönetüket
mondják tek. Vojnics Máté táblabíró urnak,
egyszersmind földesuroknak azon buzgó ügye-
kezetiért, mellyel közönségök lelki mivelte-
tését teljes iparral 's tetemes áldozatokkal

gondos előmozdítani; névszerint hogy legközelebb ismét 1,000 forintot alapított, olly czélból, hogy annak esztendőnkénti törvényes kamatjából, a' bajsai kath. iskolás gyermekek számára könyvek, papiros, ténta 's egyéb tanulási eszközök szereztessenek meg, most előre uj padokat, asztalt táblát, 's egyebeket csináltatván, hogy jótékony czélja a' következő esztendőkben annál könnyebb elérhetésü lehessen.

Az eddig Brünnben tartózkodott Sternfeld gránátos osztály nov. 9- 's 10ikén érkezett meg Pozsonyba szolgálatra, valamig az országgyűlése tart; egy, hat 12 fontos álguból álló, pattantyú-tár pedig ugyan az utóbbi nap Bécsből.

(Kir. kam. tudósítás).

Ó cs. kir. Felsége Berzeviczi Emil kir. kam. concipistát gyengélkedő egészsége miatt saját kérelmére; Corzár 's Avendano János íglói só-perceptort pedig huzamos hiv. szolgálati tekintetéből egész díjjal, nyugalmazni; — végre a' selmeczen megürült bánya kam. sebész hivatalra Werzely József eddig Körmezün volt bánya kam. sebészt méltóztatott kinevezni.

Stiavnicskán (besztercebányai kerület) a' kir. erdősz hivatal megürült.

A' nagymélt. m. kir. udv. kamara carlopagói harminczad- és sóperceptorságra Kesterzanek Ferencz eddig Károlyvárosi harminczados segédet; — továbbá temesvári harminczadi áru-vizsgálóságra Filkovics Konstantin Zengen volt áruvizsgálót; ismét zengi áruvizsgálónak Fischer Fridrik Sz. Vidán volt áruvizsgálót; ennek helyébe Sz. Vidára Osvald Fridrik Carlopagon volt harminczadi sorompóst; 's végre ugyan a' carlopagói harminczadhoz practicanssá Guggenberger Jánost alkalmazta.

A N G L I A.

A' Court-Journal rendkívüli számában egy kir. proclamatiot közöl dec. 3ikán és 3ikáról, melly által a' jelen parlament eloszlatatik, 's az uj (reformált) parlament — megtörténvén addig a' választások — keddre, január 29ikére 1833, hivatik egybe. — Egy másik kir. hirdetés a' scot paireknek gyü-

lekezést rendel Edinburghba, a' Holyrood-Houseba, januarius 14ikére déli 12 és 2 óra közt, a' jövő parlamentbe menő 16 scot pair megválasztása végett.

Ministeriumunk — így ír a' Court-Journal dec. 3ikán mint látszik, nem kevésbé ijedt meg azon democratiai irányzaton, melly a' közelgető parlamenti választások iránt tartott némelly gyülekezetben jelenkezett. Ennél fogvást szükségesnek találta, a' cabinetet egykét mérsékelt tory belépése által erősíteni meg, kik között különösen Peel ur mint az udvari pártnak egyik igen hiv. embere, vala megnevezve. Azonban jóllehet e' volt ministernek igen magas helyzetü személyektől tettek ajánlatok, ezeknek eddig, ugy látszik, még nem volt reménylett sikerök.

Szintazon Court-Journal egy cabineti parancsot közöl még dec. 3dikáról, melly szerint a' hollandi kikötőkbe evezés tilalma nem terjed egyszersmind azon kikötőkre is, mellyeket hollandi király Ó Felsége Nyugot-és Keletindiában, Afrikában vagy Amerikában bir. — 'S egy másikat, melly szerint ollyas hollandi hajók, mellyek könnyen romolható árukat visznek, a' nov. 6iki cabineti parancsban megrendelt embargo alól felmentetnek 's ezentuli lefoglaltatások tilalmaztatik. —

Quarle Herris és fiai, angol kereskedőház, abeli kérdésére, megismeri e az angol kormány Oporto vidéke 's névszerint a' Douro vizének a' miguelista fővezér által megrendelt 's már több angol kereskedő hajó ellen gyakorlott elzárását (blockade), a' külső ügyek hivatalától következő válasz adatott nov. 29ikén: Uraim, Lord Palmerton reám bizta az uraknak mai levelök vételét bizonyitanom 's egyszersmind válaszolnom, hogy Ó Felsége oporto-i consulától tudósítás érkezett, melly szerint dom Miguel se-regeinek fővezére abbeli szándékát nyilatkoztatta ki, hogy az általa a' szárazföld felől felállított batteriák által minden idegen kereskedő hajót el fog a' Douroba vagy Douroból kivezéstől tiltani. Azonban lord Palmerton mind eddig meg nem ítélteti, valóságos (effectiv) zárnak fogja e magát e' rendszabás

mutatni, 's ha úgy, meddig fog az tarthatni.
— Aláírva: George Shee.

FRANCZIAORSZÁG.

A' követkamarának dec. 3diki ülésében egy teljesen kidolgozott törvényjavaslatot terjesztett elő Devaux ur a' ministeri feleletterh felett. A' kamara meghagyá e' javaslat ki nyomatását 's a' bureaukban kiosztatását. Azután d'Argout ur a' vámtarifa módosítása iránt nyujta be javaslatot, melly iránt az angol kormány tett vala nem rég Bowring ur által a' francia cabinetnél lépéseket. — Erre a' felírás vétetett ismét szóba 's annak 10ik cikkelyébe egy pár mellékjavaslat szúratott, egyike ama' bátor és ügyes minister emlékezetére, kinek veszteségén a' követkamarara is kesereg; — másika arra emlékeztetőül, hogy a' nyilvános hatalom ezentul és mindenkor csak hiv 's a' juliusi revolúciónak egészen 's ószintén hódoló emberekre bizasék . . . A' 11, 12, 13 és 14dik (ez utóbbi a' hollandi expeditióról szól) szakaszok a' biztosság javaslata szerint fogadtatnak el, miután az utóbbira nézve Broglie ur azon nyilatkozást tevő, hogy az angol flottának a' francziától elválását (l. utóbbi levelünkben Anglia) nem szánt szándék, hanem egyedül a' rossz időjárás okozá. — A' belga királyi pár házasságát érdeklő 15ik, az Otto bajor hg görög királyságát említő 16ik 's az amerikai viszonyokról szóló 17ik szakasz elfogadtatnak. Nagy részvétet gerjeszt a' 18ik, mellyben a' kamara a' kir. megnyitó beszédben egészen elmellőzött lengyel nemzeti séget érdekli. A' biztosság ebéli lelkes de rövid nyilatkozását Bignon ur következőleg kíváná bővítetteti 's módosittatni: Azon részvét, mellyel Franciaország egy hőslékü nemzet iránt viseltetik, még öregbedett azon hallatlan szenvedések által, mellyek azt nyomák és folyvást nyomják. A' lengyel nemzetiség drága ügye, mellyet az örök népjus 's kötött szerződések biztosítanak, nem szünhetett meg a' kormány gondjait foglalatoskodtatni. A' történetek változók, de az igazság és jus nem változnak. Ha az europai politikának szava, melly mint hisszük nem fog örökké hiában szólni, mind eddig

nem hallatott, hallassék, mától kezdve, legalább az emberiségé! — Broglie ur ezen javaslatra a' következőket említette: A' kormány, melly a' Lengyelek ügyében csak az előterjesztés és alkudozások utján tehete valamit, nem léphetett az orosz cabinet iránt olly helyzetbe, melly az általa is pártolt ügynek csak árthatott volna. Ennél fogvást a' megnyitó beszédben el kelle minden ollyas kifejezést mellőznie, melly azon fejedelmet, kinek indulatjára hatni cél vala, ingerelhetett volna. Ez a' kir. megnyitó beszéd hallgatásának egész titka. A' biztosság azonban szükségesnek vélte e' kényes tárgyat érdekle, 's a' ministeriumnak épen nem szándéka a' biztosság céljait gáncsolni. A' ministerium bizik a' kamara bölcsességében 's azért nem is tesz a' dologra egyéb észrevételet annál, hogy a' biztosság szavait a' tisztelt ur javaslatánál alkalmasabbaknak véli, 's ezt azért, mivel jónak hiszi mind annak elmellőztét, mi az orosz cabinetet sérthetné a' nélkül, hogy azon nemes menekvők ügyének, mellyet a' kamara olly méltólag pártol, valamit használna. — A' minister után general La Fayette szólala meg, támogatva Bignon ur javaslatát 's felhozván különösen azt, hogy az orosz czár 5,000 lengyel familiát ültetett a' Kaukaszus mellékére ált. — A' kamara Bignon ur javaslatát csaknem tökéletes szőegységgel fogadta el. — Erre a' többszakaszok is minden módosítás nélkül elfogadtatván, (Mosbourg ur javaslata a' dec. 2diki ülésben elmellőztetett —) az egész felírásjavaslat bocsáttatott szavazat alá 's 352 szóval 233 ellen (többség a' ministerium mellett 119) jóvá hagyatott.

Más nap, u. m. dec. 4dikén, délben benyujtá Dupin ur a' kamara titoknoki és a' többi választott követség kíséretében ezen felírást a' királynak. Ő Felsége feleletében, a' többi közt ezeket mondá: Minden kívánatim Franciaország szabadsága, boldogsága 's dicsőségére célzanak. Kormányom a' legteljesb őszinteséggel igyekszik azoknak valóításán, 's ebben ők csak az urak segedelme mellett reménylhetnek sikert. Boldog vagyok, hogy az urak ezen igyekezetben kormányommal

egyetértene; ez az egyetértés legbiztosb keze a' kormány szorgalma helyes és czélrányos voltának. — Rövid időn becsüllettel 's dicsóséggel tetézve fogjuk katonáinkat 's fiainkat a' hon földére visszatérve látni, a' békefenmaradásának újabb zálogait hozókat a' Schelde partjairól. — Ez a' nap, mellyet türhetlenül várunk 's melly messze többé nem lehet, legbiztosabb tanuja lesz azon rendszer bölcseségének, mellyet mi közösen 's olly állhatatosan követünk. — Ez utóbbi nyilatkozása a' királynak mind a' kamara ugyanaz napi ülésében, mellyben azt az előlülő közlötte, mind a' börsén nagy figyelmet gerjesztett, azt következtetvén belőle mindnyájan, hogy a' francia seregek Belgiumból valóban minél előbb (de a' fellegvár feladatása előtt még sem? —) vissza fognak térni 's így huzamosb vagy épen köz háborútól nem lehet tartani. — Ezen kombinációkra a' papirosok bece valamivel emelkedett.

A' követkamara, dec. 7diki ülésében, megadá a' ministeriumnak az 1832iki országos költségek előleges $\frac{5}{12}$ dét, az ugyanezen évbeli egyenes adókat pedig egészen. —

PORTUGÁLIA.

A' Morning-Post (angol ujság) következő híreket adja Plymouthból november 30. dikáról: Leveret királyi hajó épen most érkezik Oporto elől hivatalos levelekkel a' kormányhoz. A' hajó november 25kén indult el Oportoból, 's tisztai azt beszélnek, hogy a' tudósítások, mellyeket a' kormány számára hozott, dom Pedro ügyére nézve igen szomoruk. Midőn a' Leveret elindult, 13 angol hajó állott a' nagy tengeren, az oportoí linea (Barre) előtt, mellyen tullevezni azokat a' miguelista batteriák nem engedék. Egyik közülök lőszerekkel (munitio) vala rakodva, 's ez még most is ott vár; egy másik szinte lőszerekkel Terceirának evezett, hogy ott dom Pedrot — ha ez talán még elflanthatna — várja be. Ugy hiszik, hogy a' többi ezóta már mind visszaindult Angliába. Lyra és Welcome briggek, mellyek mintegy három héttel ezelőtt indultak innen hadi

szerekkel dom Pedro számára, Oportonál ki nem köthetvén, ide már jóval ezelőtt visszatértek. A' Leveret egyik tiszte úgy vélekedik, hogy dom Pedro magát egy hétnél tovább nem tarthatja. A' miguelisták ujon állított batteriái olly tökéletesen elzárják a' folyót, hogy abba vagy abból ki egy hajó sem mehet. A' város helyzete pedig a' szünetlen álguztatás, élelemszúke 's az őrizetet tévő, kivált angol és francia, katonaság rosz szelleme miatt naponkint veszélyesebb. Azon kérdésre, miért nem igyekeznek a' pedristák a' Douro délszaki partján állított kártékony (miguelista) batteriát szédülni, egyik tiszte a' Leveretnek azt felelte, hogy dom Pedronak 6 mértföldnyi (miles) körvonalt kell védeni olly katonákkal, kik nem égnék többé harc után, 's így valami tetemest velek a' számra sokkal erősebb royalisták ellen nem igen tehetni. — Sartorius hajóserégéről semmi hír. — Épen midőn levelemet zárom, beszélnek azt, hogy dom Pedro seregei közül két (portugáli) ezerec dom Miguelhez általment, vagy mások szerint, a' fegyvert lerakta. —

LENGYEL-OROSZBIRODALOM.

Nov. 4ikén hirdeté ki Paskevics hg az illető lengyel hatóságok képviselőinek, kik Nicolajevics (Miklósfi) Mihály nagyhg születése miatti örvendésöket hódoló udvarlással jelenték, a' moszka czár azon kegyelmét, mellyenél fogvást azon Lengyelek is, kik az 1831 nov. 1sőjebeli cs. parancs következtetésében bocsánat-nyerésből kizárattak, (azok t. i. kik 1831 sept. 7ikén uj kormányfőt választottak, a' zakrocym-i és plock-i pártos országgyűlésen jelen voltak 's többek közt felszólítást bocsátottak a' hadi sereghez, mellyben azt állhatatos küzdésre ösztönözték a' törvényes uralkodó ellen) most annak részeseivé tétetnek. E' példából következtethető azon közönhajtás valósulása, hogy talán nem sokára általános kegyelem fogja érni a' többi világszerte bujdosó hős lelkű 's tettü lengyel hazafiakat is, kik az utolsó zendülés miatt 's alatt megróva üldözésbe véve vagy jószágitól megfosztva voltak.

Orosz czár Ó Felsege oct. 15ikéről költ

ukasa é
jeleivel
fekszik
tott oros
előbb tö
pártosak
megren
mozó b
bevádol
folytatn
íránt,
kat, ez
ban 3d
jes boc
nak elít
tés mia
törvény
a' vétke
egyenes
ugyan e
elkobzo
taná alá
első ren
a' kiszá
tenek l
rendsza

Eg
től az
mélyek
lági tör
fogságr
he mel

Kü
sal Gér
Antwer
Válasz
lanatba
én az
dom á
den vé
mindac
annak
mive
's a' fl
szinte
róságel
tik, h

ukasa értelmiben, fölséges kegyelme újabb jeleivel méltóztatott bebizonyítani, mennyire fekszik szíven a' tavalyi lázadással nyugtalanított orosz nyugoti tartományok csendét mentül-előbb tökéletesen visszaállottnak tapasztalni, a' pártosak vétségét pedig feledésbe bocsátani, megrendelvén a' zendülésben részeseket nyomozó biztosságnak, a) a' már elfogott vagy bevádoltak iránt, szabott utasítások szerint folytatni ugyan nyomozásikat, de a' többiek iránt, ide nem értve mindazáltal az indítókat, ezennel félbeszakasztani; b) a' lázadásban 3dik osztálybeli részesek számára teljes bocsánatot hirdetni; c) a' 2ik osztályuknak elítélt pöreiket szinte bocsánat-nyerhetőség miatt az e' végre rendelt feljebbviteli fő törvényszék elibe, vagy ettől, azon esetre ha a' vétket nevesb körülmények súlyosbitnák, egyenesen ő császári székéhez utasítani, 's ugyan ezt cselekedni akkor is, ha az elítélt, elkobzott jószágai visszanyerhetése iránt nyujtaná alázatos könyörgését; d) egyébiránt az első rendű vétkesek, vagy azok iránt, kik a' kiszabott bocsánati határidő után sem tértenek hazájokba vissza, az eddig elötűzött rendszabásokat hajtani végre.

Egy másik cs. ukas szerint sept. 25ikétől az evangelica vallásu házasságtörő személyekre vetett pénzbírság (büntetés), a' világi törvényszék megítélése szerint 3—14 napi fogságra változtatik, az egyházi fenyíték terhe mellett.

B E L G I U M.

Következik general Chassé felelete marsal Gérard első levelére (l. ezt előbbi lev. ben): Antwerpi fellelgvár, nov. 30ikán. Marsal ur! Válaszul azon felszólítására, mellyet e' pillanatban veszek, tudósítom marsal urat, hogy én az antwerpi fellelgvárat csak akkor adandom ált, ha már a' hatalmamban álló minden védszerből kifogytam. Antwerp városát mindaddig neutralisnak fogom tekinteni, mig annak erősegei 's az ezekhez tartozó külső mivek, mellyekből t. i. a' tűz e' fellelgvár, 's a' flandriai fok (Tête-de-Flandre), ugy szinte Burght, Zwyndrecht és Austerveld erősegek ellen fordíthatatnék. Magában értetik, hogy szabad közösülésem Hollandiával

a' Scheldén, ugy a' mint az eddig elé történt, ezután sem fog háborgattatni. Csodálkozással hallok, hogy az alatt, mig Excád velem alkuba lép, támadási munkák 's így valóságos ellenségi lépések tétetnek dél felől a' mi álgyuink köre alatt. Ezen esetben van szerencsém Excád tudósítani, hogy ha e' munkák ma délig meg nem szűnnek, én kénytelenítve látandom magamat azokat erőszakkal is akadályozni. Fogadja marsal ur nagy tiszteletem bizonyítását. Báró Chassé, gyalogság generálja. — Marsal Gérard második levele general Chasséhoz: Berchem, francia fő hadiszállás Antwerp előtt, nov. 30dikán 1832. General ur! A' legelső ellenségeskedést azon álgyulövések teszik, mellyeket general ur az én seregeimre azon pillanatban tétetett, mellyben mai levelét vevém. Különben is a' liefskenhoecki gátak áltiszuratása nov. 21 és 25ikén 's egy belga tisztre nov. 21ikén tett álgyulövés hollandi részről, sokkal inkább tekinthetők a' fegyverszünet megszegésének, mint az én katonáim által a' fellelgvár előtt elfoglalt vidéken tett készülétek. Minekelőtte én lónék, módot akarék az urnak nyujtani, Antwerp városának és lakosinak a' hadcsapástól megkimelésökre, 's erre nézve tevém az ajánlást, hogy azon kedvezménnyel, mellyet nekem a' fellelgvár megtámadására a' házak nyujtanak, élni nem fogok, 's a' külső részek használatával megelégszem. A' montebelloi félhold szükségképen még ezek számába tartozik, ugy szinte azon védfalak és mivek, mellyek a' saját-kép ugy nevezett belkörhöz (enceinte) nem tartoznak. E' bánásmód mellett én az 1746 's 1792iki ostrom példáira támaszkodom, melly alkalmakkal a' város, általános egyezkedés utján, szinte neutralisnak tekintetett, a' nélkül, hogy az ostromlóknak a' külső miveket használni tilalmas volt volna. Ha ezen szabadsággal én is élek, 's ha ebből az ur alkalmat venne a' város lődöztetésére; ugy én tökéletesen fel leszek mentve, arról az oldalról támadni meg a' fellelgvárat, mellyről nekem tetszik, 's az ur igen jól tudja a' bajt, melly ebből a' fellelgvár védelmére nézve háromland. Ha a' város épsége kedvéért megegyez,

hetek is abban, hogy a' flandriai fokot a' belső (városban lévő) batteriákból nem lövtem: ebből még nem következik az, hogy az urnak szabad hajózást is engedek a' Scheldén. Ez épen annyi volna, mintha én az urat ostromolnám, a' nélkül hogy elzárjam. — Kérnem kell tehát general urat ujjal 's hathatósan: fogadja el ama' rendelkezéseket, mellyek Antwerp városát köztem és az ur között neutralis ponttá tehetik; különben emlékeztetnem kell general urat ujjal, hogy a' vonatkozás egész feleletterhe személyesen az urra esik vissza. Fogadja el a' general ur nagy ösztelem bizonyítását. Aláírva gróf Gérard. — General Chassé válasza: Antwerpi fellelgvár, nov. 30-án 1832. Marsal ur! Válaszul Excádnak mai napi, második levelére nagyon szerencsém jelenteni, hogy míg marsal ur nekem ajánlatokat tett a' fellelgvárnak város-felőli megkimélésére, az alatt seregei a' városon kívül már támadó műveken dolgoztak a' fellelgvár ellen, mellyeket én kénytelen levék megátolni; következőleg marsal ur kezdé el az ellenségeskedést, nem én. — Egyébiránt a' város erősítményit 's azoknak külön erőségit és műveit nem is lehet ostromra használni a' nélkül, hogy a' város is harciba kevertessék, 's én jelentem marsal urnak, hogy az első álgulövésre, melly ezen helyek valamelyikéből a' fellelgvárra esik, én a' várost úgy fogom tekinteni, mint frántam ellenséges helyzetben lévő, 's ezt a' végromlás veszedelmének teszi ki, mellynek szomorú következései személyesen Excellentiádra fognak háramlani. — Teljes tagadhatatlan, hogy a' fennevezett erősek a' város védelmére, nem pedig a' fellelgvár megtámadtatására készültek; illy szempontból tekintették azokat az antwerpi hadihatóságok (Militairbehörden) is mindenkör. — Szabad közösülhetésem Hollandiával a' Scheldén, melly mindig fen állott, olly igazságos kívánat, mellytől én nem állhatok el, valamint azt sem látom ált, mikép gátolhatná e' közösület marsal ur ostromi munkálatait. — Ezen ajánlatokból látni fogja marsal ur, hogy én még folyvást hajlandó vagyok a' várost kimélni, a' miut ezt két év

ótai viseletem, a' lakosság és hadi hatóságok ismételt ingerlései mellett is eléggé, 's talán szerfelett is bebizonyította. Fogadja 's a' t. Aláírva: Báró Chassé.

Buzen ezredes az antwerpi (városi) fő templom tornyára jegyeket tüzetett ki, mellyek a' Flandriában és Lierben álló belga seregekkel értekezésül szolgálhatnak, 's az ostrom megnyitása óta valóban szolgálnak is. Ezen, több újságban közölt tudósításra a' Journal de Liège következő észrevételt teszi: General Chassé válasza a' marsal felszólítására azt reménylteti, hogy a' fellelgvárból a' város álguztatni nem fog, ha e' részről semmi megtámadás nem történik. Ugyan e' siralmas eset (t. i. Antwerp álguztatása) elmellőztetése végett történt az is, hogy a' belsőbb órhelyeket francia seregek foglalták el. Annál megbocsáthatlanabb tehát a' journalok könnyelműsége, mellyek a' nagy veszedelmet nem tekintve, kibeszélik mindenkinek, hogy a' város tornya figyelempon-tul szolgál a' fellelgvár ellen, 's hogy onnan a' Flandriában lévőkkel hírek közöltetnek. Nincs e' az ostromlottaknak jusok, mindenre lóni, a' mi ellenük szolgál? 'S hát ha general Chassé a' tornyot lövetné? —

A' belga Moniteur dec. 6-án közlé a' következő, legelső bulletint az antwerpi fellelgvár ostromáról: Decemb. 4-én délután 3 órakor. A' mult éjjel és ma reggel megkapták a' még fellelggyerezeve nem volt batteriák álguikat. 11 óra- 's 20 minutumkor jel adott a' tüzelésre a' támadási munkák közép-pontjából, 's azonnal minden batteria fölfe-deztetett. A' montebelloi erősségben kiszeg-zett álguk, francia pattanyusok kezeiben, lövének legelőbb a' fellelgvárra. Ez csak lassan felel; a' városra ma délutáni 3 óráig nem esett egy lövés sem. Azonban meg van téve minden rendelés; belga pattanyusok állanak álguiknál, készek viszonzni minden megtámadást, melly a' fellelgvárból a' város ellen intéztetnék. A' hollandi flotta (a' Scheldén) nem tett még semmi mozdulatot. Aláírva: Chapelié, a' generalstab alvezére.

Közelebb tudósítások ugyan azon ostrom meneteléről Berchemből a' francia főhadi-

szállásr
keznek
lami ke
legvár t
munkás
mellett
séggel f
kált, 's
el illy r
ható vi
lyeken
fektetve
szegezv
zendő h
lyekhez
tiszei
óket a'
gyák;
várták,
Most m
a' genie
tisztok
gendő l
háromn
közgye
riák 10
vár alá
fellelgvá
órizet u
resen e

De
rakor k
ból. A'
jelt, 's
fellelgvá
legvárb
reája. M
(a' felle
a' mi ál
fokra v
házhoz
de gene
csakhar
óta szü
tól fogv
valame
estve,
hírül ad

szállásról (az aacheni újságban) ekép következnek: Decemb. 3ikán. Az idő ma éjjel valami kevéssel kedvezőbb volt; azonban a' fellegvár tüze néhány katonánkat megölt, 's a' munkásokat néha néha megzavarta. Mind e' mellett is a' legnagyobb hidegvérrel és sebességgel folytatá a' franczia pattantyusság munkáit, 's alig foghatni meg, mikép készítheték el illy rövid idő alatt 's a' gyakran alig látható vízenyós helyeken azon munkákat, melyeken most az álgjuk, erős száldeszákra fektetve, nyugszanak. 69 álgju már ki van szegezve, ezeknek száma a' még felfegyverzendő három batteriáéval 87re fog menni, melyekhez 40 bomba-mozsár járul. — A' genie tisztei nem titkolják azon csudájokat, hogy őket a' fellegváriak illy nyugton dolgozni hagyják; ha a' tűz olyan volt volna, mint ők várták, sok embert kellett volna veszteniök. Most már a' batteriák tüzelése közben fogja a' geniesztály munkáit végzeni. Tapasztalt tisztek állítása szerint 48 órai álgjuzás elegendő lesz arra, hogy az ellenséges álgjuk háromnegyedét hallgatásra bírja, a' második közegyen (parallela) felállittassék, 's a' batteriák 100 meternyi közelségre tolassanak a' vár alá. Azonban nem kell hinni, hogy a' fellegvárat azontul védeni nem lehet; ha az őrizet ugy akarja, lesz még módja elég sikeresen ellenállhatnia. —

Decemb. 4ikén délben. Ma reggeli 11 órakor kezdődött részünkről a' tűz 105 álgjuból. A' montebelloi ötödik batteria adá a' jelt, 's azóta valamennyi folyvást tüzel; a' fellegvár keményen válaszol. Egy ház a' fellegvárban már ég, egyik bombánk eshetett reája. Mondják hogy a' sz. lőrinczi várfokon (a' fellegvárban) három álgju már elnémult; a' mi álgjuink tüze leginkább erre 's a' kieli fokra van intézve. Tegnap a' Hollandiak egy házhoz akartak közeledni a' trenchée körül, de general Rapatel néhány önkénytelenséggel őket csakhamar visszaverte. — Délután 5 ór. Dél óta szüntelen álgjuztak a' Francziák; 4 órától fogva azonban a' tűz mind a' két részről valamennyire enyhül. — Antwerpben tegnap estve, general Chassé levele következtében, hírül adák a' politiabiztosok, hogy talán a'

város is fog álgjuztatni. Ez az előbb csendes lakosok közt szörnyű rémülést okozott, 's többen tolakodva hagyák el a' várost az éjjel és ma reggel. Minthogy a' legelső lövések Montebelloból estek, melly még a' város védkörébe tartozik, félni lehetett, hogy general Chassé csakugyan megteszi a' hihetlent; de még eddig nem történt semmi baj. — Dec. 5ikén délben. (A' belga Moniteur tudósítása Antwerpből): Az ostromi munkák hatalmasan nyomulnak előre; már a' sz. lőrincz-foki fedeles utigjutottak, 's néhány batteria előbbre vitetett. A' mi legnehezebb vala, megtörtént, 's a' franczia pattantyusság csudát tett, a' bal szárnyon minden batteriát felfegyverezhetvén. A' fellegvár tegnap délután 5 órakor megszűnt tüzelni, 's a' Francziák is csak néhány bombát röpitettek fel éjjel hozzájuk. Ma reggel azonban ismét megdördültek álgjuik, 's a' fellegvár falai minden irányban lövetnek. A' fellegvár csak hosszu közökben válaszol, néha néha tesz csak egykét lövést, röpit egykét bombát, melly utóbbiak azonban többnyire a' levegőben pattannak szellegkisebb kár nélkül. A' Francziák folyvást serényen dolgoznak; a' fellegvárban több helyt tűz (gyuladás) ütött ki. — Délután 3 órakor Reggeli 11 óra óta különös hévvel lövetik a' szent-lőrinczi fok, mellynek minden álgjuja lebontatott 's e' pillanatban egészen elnémult. Kétségkívül még ma estve elfoglalják a' Francziák e' fokot (lunette), de meglehet, hogy marsal Gérard, kimélni kívánván embereit, néhány órát még várni fog, mielőtt parancsot adjon a' közeledésre. A' második parallela munkái ma éjjel elkezdődnek, 's aztán nyomban azon batteriák felállításához fognak, mellyek a' fellegvár belső főbástyája ellen lesznek irányzandók. — Eurydice és Kommet hollandi fregátok (a' Scheldén) mozogni kezdettek, 's épen most erősen lődözik a' Francziák birtokába jutott St. Marie erőset a' Schelde bal partján. —

Brüsseli, dec. 8iki újságok szerint, melyek rendkívüli alkalommal érkeztek Bécsbe, a' Francziák, névszerint az 52ik számú ezred dec. 6ikán délután 4 órakor bayonettel támadta meg a' szent-lőrinczi fo-

kot, de tetemes veszteséggel visszavertett. Ez az erőség, úgy mond egy antwerpi level e' hónap 7ikéről, épen nem olly beteg, a' millyennek mondák; legalább előbbi kárait hamar kipótolta, mert tegnap egész este az ostromlók tüzének szakadatlanul választott. Ugyanazon (6iki) éjjel kemény álguzást hallottunk Calloo és St. Marie erősegek tájáról, mellyek közelében egyszersmind két majorházat láttunk égni. — 'Segy másik level a' dec. 6iki történetekről eképen ir dec. 7dikén délben 11 órakor: Az utóbb lefolyt 24 óra alatt sokkal öldöklőbb volt a' fellegvár tüze mint ezelőtt. A' Francziák sok embert vesztettek holtakban és sebhedtekben. A' genie-test vezére, general Morelet, súlyos sebet kapott; egy, a' bástyáról lőtt puskagolyó jobb czombját annyira összezúzta, hogy azt most le kell metszeni. Az 52dik ezred, melly tegnap a' lőrinczi fok ellen indult, 17 embert vesztett holtakban, több sebet kapott. Ugy látszik a' montebelloi erőseget (francia kézben) a' fellegvár álgui elnémitották. — Egy rosszul lőtt bomba, francia részről, a' városban esett le 's pattant szét, de tetemes kár nélkül; azonban az a' tájbeli lakosok rettenve futottak a' város más környékibe. Egész bizonytal állítják, hogy a' szent lőrinczi fok alatt mának vannak, 's így azt a' Hollandiak legrosszabb esetben a' levegőbe repíthetik. — Délután 2 órakor. Az álguzás ma is mind a' két részről folyvást tart. Ismét több francia golyó esett a' városra, néhány embert megölt vagy megsebesített 's több házban tett kisebb nagyobb kárt. — Az álguzás borzasztó. Calloo és St. Marie erősegek is szakadatlanul dörögnek. A' fellegvár szent-lőrinczi és kieli erősege még áll, sőt folyvást ló. —

A' belga Moniteur dec. 7diki számában még ezt olvashatni: General Goblet a' belga genie-osztály vezéréül neveztetett ki 's ön kívánsága szerint Antwerpbe utasítottatott, hogy az ottani belga sereg mozdulatit kormányozza, ha talán a' város megtámadtatása

okot adna arra, hogy a' belga seregek egyesítsék munkálkodásikat a' Francziákéval. —

A' frankfurti Journal e' h. 10iki száma, melly Bécsbe rendkívüli alkalommal érkezett, illy felírás alatt: Antwerp égése következőleg ir: Frankfurt, dec. 9ikén. Lehetetlen tovább kételkednünk! General Chassé a' városból tett ellenségeskedés következtében elhatározá, tovább nem kimélni semmit is. Egy sebes posta ment e' hirrel városunkon épen most keresztül, 's ha a' hozzánk más felől érkezett tudósításoknak hinni lehet, úgy a' várost már emészti e' tűz, mellynek siralmas következtetéseit felszámolni nem lehet. Mi nem fogunk a' szomorú pillantatokban semmi mérész vádra vetemedni; a' marsal és a' general közt folyt levelezés elejébe fog a' közönségnek terjesztetni, 's a' nyilvános közvélemény lesz a' bíró. —

Ugyancsak Frankfurthból más nap, n. m. dec. 11ikén indult, 's Bécsbe szinte rendkívüli alkalommal érkezett, tudósítások szerint az elébb közölt hir Antwerp álguztatásáról nem valósult meg. Ez újabb tudósítás eképen szól: Tegnap előtt estve annak hire terjedett itt el, hogy gen. Chassé Antwerpet lódözteti 's a' várost már lángok borítják. Azonban egy levél, melly Antwerpből dec. 7ikén indult 's hozzánk ma (11ikén) érkezik, tudósít, hogy az idézett nap (7ike) egész reggelén estek ugyan 24 fontos álgugolyók a' városnak Sz. Andrásról nevezett részére, de nem a' fellegvárból, hanem egy francia batteriának rosszul irányzott álguiából. A' veszteség, mellyet e' vigyázatlanság mind házakban, mind emberekben okozott, tetemes, és igen hihető, hogy a' város álguztatásáról támadott hamis hirre ez a' való történet adott alkalmat. — Ellenben azon hir, hogy a' sz. lőrinczi fok ellen dec. 6ikán intézett támadást a' támadó Francziák tetemes veszteségével veré az őrizet visza, ujjolag megvalósul. —

Bank-actiák dec. 14ikén 1089 —

A' gabonának pesti piaczi ára december 18dikán 1832.

Poza. m. vto. gar.	legjobb	középszerű	csekélyebb	Poza. m. vto. gar.	legobb	középszerű	csekélyebb
Kisztabúza	133 $\frac{1}{2}$	123 $\frac{1}{2}$	113 $\frac{1}{2}$	Zab	40	38 $\frac{2}{3}$	36
Rétszeres	93 $\frac{1}{2}$	86 $\frac{2}{3}$	83 $\frac{1}{2}$	Köles	—	—	—
Rozs	66 $\frac{2}{3}$	60	53 $\frac{1}{2}$	Köles-kása	—	—	—
Arpa	62 $\frac{2}{3}$	50	57 $\frac{1}{2}$	Kukoricza	73 $\frac{1}{2}$	66 $\frac{2}{3}$	60

C
ból f.
16ikán
törvén
folytak
áltadás
Revicz
is. Ó
kor e'
estveje
ges tar
be. 14
kezde
A
fensób
ban Sa
tinger
Kerne
nokká
delése
nagy-
rest é
coll. k
meser

T
kájár
tési n
vetke
Meri
ben 5
pon J
ben 1
T. T
les e
gyéb
e' be